

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus XII. Argumentum. Apposito à Fundatore Collegiatæ de
Jurepatronatus onere Missæ Conventualis, an, & quando Canonici
teneantur ad illius applicationem pro Anima ejusdem Fundatoris?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

Anan. n.1., Butr. n.4., Fagnan. n.1., Gonzal. in cap. ex tua de Cleric. non resid. n.2. Barbof. ad concil. dicto cap. 12. sess. 24. n.70., & 71.

- 43 Sed si personaliter citari non possit, quia ignoratur, ubi sit, vel longè absit, itaut commodè non valeat citatio ad ipsum pervenire, debet in ejus Ecclesia trinæ citationis edictum publicari (non sufficit enim una citatio pro tribus) & post ultimum edictum per sex menses expectari, itaut privatio aliter facta est nulla, juxta Text. in dicto cap. ex tua de Cleric. non resid. ibique, Abb. n.1., Anan. n.1., Butr. n.1., Fagnan. n.1., Gonzal. n.4. Barbof. ad Concil. ubi supra n.70.

ARGUMENTUM.

Apposito à Fundatore Collegiatæ de Jurepatronatus onere Missæ Conventualis in limine foundationis, An, & quando Canonici teneantur ad illius applicationem pro anima ejusdem Fundatoris?

SUMMARIUM.

- 1 Aliud est canere, & aliud celebrare Missam Conventualem.
- 2 Quis videtur habere voluntatem, prout verba sonant.
- 3 Quod Fundator noluerit applicationem Missæ Conventualis pro ejus Anima, ex quibus præsumatur? & n.4., & 5.
- 6 Capitulum de jure non solum tenetur celebrare, sed etiam applicare Missam Conventualem per Benefactores.
- 7 Missa Conventualis est pars Divini Officii.
- 8 Referuntur quam plures resolutiones Sac. Congregationis Concilii, in quibus resolutum fuit Canonici teneri ad applicationem Missæ Conventualis. & n.9. 10. 18., & 22.
- 11 Onus celebrandi Missam Conventualem, an spectet ad solos Canonicos, vel etiam spectet ad Beneficiatos Choro addictos? & n.23.
- 12 Cessante legitimo impedimento, non per substitutum, sed per seipsos tenentur canere Missam Conventualem.
- 13 Capitulares, an teneantur reddere ra-

tionem Presbyteris participantibus? & num.4.

- 15 Administratio Communeriæ de jure spectat ad Canonicos, privativè, quoad Presbyteros.
- 16 Presbyteri participantes de Massa Communeriæ, an possint ad nutum Canonicorum amoveri?
- 17 Beneficia, an, & quando reduci possunt?
- 19 Canonici à die adepti Canonicatus, an teneantur satisfacere Missas Conventuales usque adhuc non applicatas?
- 20 Missa de Anniversario, an cedere possit loco Missæ Conventualis.
- 21 Habentes curam animarum tenentur diebus festiuis Missam Parochialem applicare pro Populo.
- 24 Quando injungitur celebratio Missarum, de jure intelligitur cum applicatione. Limita ut ibi.
- 25 Pro debito capituli mandatum exequi debet contra bona ipsius Capituli non verò contra unum ex Canonicis.
- 26 Canonici tenentur applicare Missam Conventualem, non obstante consuetudine immemorabili in contrarium, ac tenuitate præbendarum, & non obstante, quod in impositione oneris Missæ Conventualis Fundator usus fuerit solo termino cantent.
- 27 Canonici tenentur ad applicationem Missæ Conventualis, etiam si Fundator, eam non expresserit, & quare? Vide ibi.

CASUS XII.

Auctoritate Apostolica quidam pius Fundator erexit, ac dotavit de propriis bonis Ecclesiam Collegiatam A, constituendo ibi unam Dignitatem Archidiaconalem, duodecim Præbendas Canonicales non satis pingues, & totidem Beneficia simplicia; & in limine foundationis apposuit varia onera, & conditiones, nimirum, quòd Archidiaconus, Canonici, & Beneficiati Horas canonicas, Missas, ac alia Divina Officia tam diurna, quàm nocturna celebrent; Quòd Archidiaconus cantare debeat Missas Conventuales in quibusdam solemnioribus diebus, Canonici in singulis diebus festis, Beneficiati verò in cæteris diebus ferialibus; & quòd quolibet anno celebrent duo Anniversaria tantum pro ipsius ani-

ma,

ma, parentum, & confanguineorum; Episcopus autem visitando hanc Collegiatam invenit Archidiaconum, Canonicos, & Beneficiatos prædictos celebrasse quidem quolibet anno dicta anniversaria pro anima Fundatoris, ejusque confanguineorum, ac etiam Missas Conventuales; sed has nunquam applicasse, proinde demandavit eis, ut applicarent Missas Conventuales pro Fundatore, & Benefactoribus. Quæritur, an præfati Archidiaconus, Canonici, & Beneficiati teneantur in hoc casu ad applicationem Missæ Conventualis.

Et prima consideratione videtur dicendum non teneri; Refectendo namque ad formam, & modum, quo Fundator præscripsit onus celebrandi Missam Conventualem Archidiacono, Canonicis, & Beneficiatis, clarè dignoscitur ejus mens, & voluntas non fuisse, ut dicta Missa pro ejus anima, & Benefactoribus applicaretur; Quoniam in limine foundationis Collegiatæ injungendo onus Missæ Conventualis usus fuit termino *cantent*, ibi *Quòd Archidiaconus cantare debeat Missas Conventuales*. Onus verò anniversariorum pro ejus, suorumque animabus imponendo, usus fuit termino *celebrent*, ibi *quòd quolibet anno celebrent duo Anniversaria*.

- 1 Unde cum aliud sit cantare Missam Conventualem, aliud verò illam celebrare; dum hoc secundum regulariter tendit in suffragium animarum, Cantus verò in decorem Ecclesiæ, & ad mores instruendos, ac animos exultatione virtutis trahendos in cultum Domini, & ut per oblectamenta aurium infirmior animus in affectum pietatis exurgat, juxta Augustinum, quem refert *Pignatelli. consult. 41. num. 3. & 5. tom. 3.* sequitur, quòd respectu utriusque oneris diversa sit voluntas, Fundatoris, nempe, quòd respectu anniversariorum voluerit applicationem; respectu verò Missæ Conventualis ad dictam applicationem non respexerit, sed solum ad decorem Ecclesiæ, cultum Dei,
- 2 & ad fovendam pietatem fidelium, quis enim videtur habere voluntatem, prout verba sonant, ad *Text. in l. Labeo §. idem ff. de supellect. legat. l. Nepos Proculoff. de verb. signif. Mascard. de probat. conclus. 1422. n. 24.*

- 3 Insuper assignavit Fundator supradictis Canonicis præbendas tentes, & insufficientes

ad sustinendum onus applicationis Missarum Conventualium; qua stante circumstantia, licet idem Fundator voluerit ut cantaretur Missa Conventualis, non proinde sequitur, quòd voluerit etiam ejusdem applicationem, ad tradita per *Sanchez tom. 3. par. 3. disp. 86. sect. 3. Tamburini. de Sacrif. Missæ lib. 3. cap. 1. §. 3. n. 14. Bordon. conf. reg. tom. 1. resol. 25. num. 6. Frascinelli. sect. 4. conclus. 4. §. 15.*

- 4 Quòd etiam eruitur ex discretivo modo loquendi, quem adhibuit idem Fundator, nam pro Anniversariis expressit applicationem pro ejus, suorumque animabus, quam non expressit pro Missa Conventuali, qui modus in eadem oratione valde conducit ad interpretationem, & præsumptionem diversæ voluntatis respectu utriusque oneris, nimirum quòd respectu Missæ Conventualis non voluerit applicationem, quam voluerit respectu Anniversarii ex regula pro non disposito habetur, quòd Testator sciens non expressit, *Rot. decis. 102. num. 11. par. 18. rec. & in Maceraten. Fideicommissi 23. Januar. 1693. §. Accedit. in fin. coram bo. m. Muto.* Ac etiam resultat ex aliis verbis ejusdem Fundatoris, quibus injunxit onus Canonicis celebrandi duo Anniversaria tantum, ibi *Et quòd quolibet anno celebrent duo Anniversaria tantum* -- Unde se restrinxit, & limitavit ad certum onus, & exclusit onus applicationis Missæ Conventualis, dum dictio *Tantum*, est exceptiva, limitat, restringit, & excludit; *ut in l. Julianus, & in l. & non tantum ff. de petit. hered. Paris. conf. 7. num. 13. lib. 2. & alii quos refert Barbos. de diction. dict. 401. num. 5.*, adeoque cessat hæc duplicata obligatio applicandi tum Anniversarium prædictum, tum Missam Conventualem per *Text. in cap. cum creatura de celebr. Missæ.*

- 5 Quæ omnia comprobant subsequuta observantia, quæ est optima voluntatis interpretis, dum à die erectionis Collegiatæ usque nunc Archidiaconus, & Canonici præfati nunquam applicarunt Missam Conventualem pro Fundatore, & Benefactoribus, ex quo arguitur, ut non pro applicatione, sed pro debito cultu, decore, & officiatura Collegiatæ, Missa Conventualis fuerit imposita, ut docent *Bordon. oper. moral. tom. 4. par. 3. de annivers.*

vers. & Cappell. resol. 140. sub n. 5. versic. demum, Pasqualig. de Sacrif. Missæ tom. 2. q. 955. num. 7.

Prædictis tamen non obstantibus arbitror Archidiaconum, Canonicos, & Beneficiatos præfatos teneri ad applicationem Missæ Conventualis pro Fundatore. Etenim onus celebrationis, & applicationis Missæ Conventualis, est de jure intrinsecum Cathedralitati, seu Collegialitati Ecclesiæ, itaut Capitulum non solum teneatur celebrare quotidie Missam Conventualem juxta *Text. in cap. cum Creatura de celebrat. Missar., ibique Fagnan. num. 21. Pignattell. consult. 61. nu. 9. tom. 3.* Sed etiam illam applicare pro Benefactoribus, & Fundatoribus; Ea ratione quia Missa Conventualis est pars, & quidem præcipua Divini Officii. *Gloss. in Clement. 1. de celebrat. Missar. Pasqualig. de Sacrif. nov. leg. quest. 899. num. 3. Pignattell. consult. 322. num. 1. circa med. tom. 1. & consult. 61. num. 9. & seqq. tom. 3. Monacell. in formul. legal. tom. 1. par. 1. tit. 2. form. 4. num. 27. Monet. de distribut. quotid. par. 2. quest. 3.* Capitulum autem tenetur ad celebrationem Divini Officii juxta dispositionem Tridentini *sess. 24. de reform. cap. 12. §. Omnes Pignattell. dicta consult. 322. num. 1. & consequenter tenetur etiam ad celebrationem, & applicationem Missæ Conventualis; ut præter resolutiones Sacræ Congregationis relat. per Crispin. *visit. Pastoral. par. 2. §. 20. num. 31.*; novissimè resolutum fuit ab eadem Sac. Congregatione in quampluribus causis.*

8 Et in primis in *Camerinen. applicationis Missæ Conventualis 28. Junii 1704.*, ubi directantibus Præposito, Canonicis, & Beneficiatis Ecclesiæ S. Martini Terræ Calderolæ Auctoritate Apostolica in Collegiatam erectæ à clar. mem. Cardinali Pallotta, applicare Missam Conventualem pro Fundatore, & Benefactoribus, & sub motivo, quia Collegiata erecta fuit à particulari Benefactore, qui nullum aliud onus eidem imponere voluit præter duo Anniversaria celebranda quolibet anno pro ipsius Anima, & suorum parentum, & consanguineorum, & quia aderat consuetudo non applicandi; hoc tamen non obstante rescripsit -- *Præpositum, Canonicos, & Beneficiatos teneri ad*

applicationem Missæ Parochialis, & Conventualis pro Populo, & Benefactoribus respectivè --

9 Et in *Tusculana Missæ Conventualis 21. Aprilis 1708.* ubi negligentibus Canonicis Cathedralis canere, & applicare Missam Conventualem opportunis diebus, & præterente Archipresbytero sese uti Curæ Animarum addicto ad eam non teneri, vel si quando teneatur, ut ipsi met canenti præfatos Missam assistere debeant Diaconus, & Subdiaconus; ad depellendam hanc pravam corruptelam Eminentissimus Ursinus Zelantissimus Pastor inhærens cuidam decreto Visitatoris Apostolici lato de anno 1660. Edictum proferri jussit anno 1701. in quo sub pœna pecuniaria omnes ad illorum obligatos devinxit ad celebrandam cunctis diebus etiam ferialibus Missam Conventualem juxta tenorem ejusdem decreti; Unde propositis sequentibus dubiis.

- I. *An singulis diebus sit celebranda Missa Conventualis: Et quatenus affirmativè?*
- II. *An dicta Missa diebus feriatis sit celebranda per Turnum per Canonicos tantum, vel per solos Beneficiatos, vel per utrosque?*
- III. *An dictis diebus feriatis sit celebranda dicta Missa cum cantu, vel sine?*
- IV. *An Archipresbyter teneatur celebrare Missam Conventualem juxta Turnum, vel potius sit exemptus, & quatenus teneatur?*
- V. *An dictus Archipresbyter possit cogere Canonicos, & Beneficiatos ad sibi assistendum pro Diacono, & Subdiacono?*
- VI. *An itidem Canonici possint dictis diebus feriatis cogere reliquos Canonicos, Beneficiatos ad sibi assistendum pro Diacono, & Subdiacono, sicut potest cogere Archipresbyter?*
- VII. *An, & à quibus dicta Missa Conventualis sit applicanda pro Benefactoribus in casu &c.*

Sacræ Congregatio respondit; Ad I. *Affirmativè*; Ad II. *Per utrosque*; Ad III. *Affirmativè quoad primam, & negativè quoad secundam partem.* Et ita etiam in simili dubio resolutum fuit in *Camerinen. Missæ Conventualis 7. Decembris 1709.*, ubi in responsione ad secundum, & tertium dubium dictum fuit Missam Conventualem esse celebrandam cum cantu, & ante

ante concionem tempore Quadragesimæ si adsit consuetudo illum ita celebrandi. Ad IV. *Dilata*; Ad V. *Affirmativè*. Ad VI. *Servetur Decretum Vifitatoris Apostolici anni 1703*. Ad VII. *Affirmativè, & ab omnibus Celebrantibus?*

10 Et in *Squillacen. Missæ Conventualis, & Communerie* 24. *Septembris 1712*. ubi contententibus Canonicis Cathedralis onus Missæ Conventualis, spectare non ad solos, verum etiam ad Presbyteros participantes de quadam Massa, quæ *Communeria* nuncupatur proveniente ex piis legatis cum Missarum onere, & Anniverfariorum, quorum celebratio inter Canonicos, & Presbyteros participantes per singulas hebdomadas, æqualiter dividebatur; Disputata fuerunt infrascripta dubia.

I. *An onus celebrandi Missam Conventualem spectet ad solos Canonicos in casu &c.*

II. *An redditus Massæ Communerie compositæ ex legatis piis, debeant dividi in tres partes, itaut duæ dividantur inter Canonicos tantum, & tertia pars inter alios Presbyteros, vel potius debeat æqualiter dividi inter singulos Canonicos, & Presbyteros in casu &c.*

III. *An Capitulares teneantur reddere rationem Presbyteris participantibus in casu &c.*

IV. *An administratio Communerie spectet ad solos Canonicos privativè, quoad Presbyteros in casu &c.*

V. *An Presbyteri participantes de dicta Massa Communerie possint ad nutum Canonicorum amoveri in casu &c.*

VI. *An, & quomodo sit numerus Presbyterorum reducendus in casu &c.*

VII. *An dicti Presbyteri participantes teneantur intervenire Choro, caterisque Sacris Functionibus sicuti Canonici, seu quomodo in casu &c.*

Quibus Sac. Congregatio responsum dedit. Ad I. *Affirmativè*. Ad II. *Affirmativè quoad primam, & negativè quoad secundam partem, itaut quilibet Canonicus habeat duplicem portionem, & quilibet Presbyter simplicem exceptis legatis, in quibus aliàs per Testatores dispositum fuerit*; Ad III. *Negativè, sed esse reddendam rationem Episcopo cum assistentia deputatorum eligen. à Presbyteris Communerie, communicatis computis, quatenus per istos pezzantur*. Ad IV. *Affirmativè*. Ad V. *Negativè*. Ad VI. *Negativè*. Ad VII. *Servetur solitum*.

tivè. Ad VI. *Negativè*. Ad VII. *Servetur solitum*.

11 Et ita Ego etiam sentiebam studens in hac Causa apud R. P. D. meum Petra; Et quidem in ordine ad primum dubium, *Affirmativè*, quia onus assistendi Choro, ac recitandi Divinum Officium spectat ad solos Canonicos, & consequenter ad ipsos quoque pertinere debet quotidiana celebratio Missæ Conventualis tanquam præcipua pars Divini Officii juxta auctoritates superius relatas nu. 16. quibus addo *Crispin. de vifit. par. 2. §. 20. num. 21*. ubi per extensum refert decretum ab eadem Sacra Congregatione editum in *Tusculana 16. Novembris 1652*. per hæc verba -- *Congregatio Concilii censuit Canonicos Cathedralis teneri quotidie ad celebrationem Missæ Conventualis, non obstante quacumque consuetudine contraria* -- adeout cessante legitimo impedimento nequeunt illi satisfacere per substitutum, sed debent per se ipsos canere Missam Conventualem. *Barbos. de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 53. num. 137. Hurtad. resol. moral. tom. 1. tract. 2. cap. 5. num. 205. Crispin. dicto §. 20. num. 34.*

Ad Secundum: *Affirmativè quoad primam, & Negative quoad Secundam partem, itaut quilibet Canonicus habeat duplicatam portionem, & quilibet Presbyter simplicem exceptis legatis, in quibus aliàs per testatores dispositum fuerit. Quia ita fuit Conventum in Instrumento stipulato anno 1491. inter Canonicos, & Presbyteros.*

13 Ad Tertium: *Negativè*, quia de Jure communi administratio Massæ communis, seu Bonorum Ecclesiæ spectat ad Canonicos, qui habent plenam facultatem illa administrandi, & de illis disponendi absque eo, quod ullam rationem reddere teneantur Beneficiatis Portionariis, seu aliis quibuscumque Presbyteris, cum isti debeant tantum servire Ecclesiæ, non autem se ingerere in administratione introituum Ecclesiæ, ut tenent *Gloss. in cap. penult. in verb. Assisios de Cleric. non resident, ibique Butr. num. 8. & Abb. num. 9. Rot. coram Casar. de Grass. decis. 4. per tot., de his, quæ sunt à maiori parte Capituli, & coram Verall. decis. 84. num. 2. par. 1, & coram Cavaler. decis. 57. num. 1., & seqq. & decis. 183., & 189. per tot. par. 7. recen.*

Et

Et ratio ea est, quia administratio Bonorum Ecclesiæ juxta dispositionem Juris communis spectat ad Capitulum, ut ait *Falin. in cap. edoceri num. 3.*, & *seq. de re-script. Cavaler. decis. 57. num. 2.* Nomine autem Capituli non veniunt nec Beneficiati, nec Portionatii, nec alii Presbyteri, prout in hisce præcis terminis dixit, *Rota d. decis. 4. coram. Casar. de. Grass.*, & *decis. 76. num. 4. par. 7. recen.*

- 14 In nihilo obstante, quod cum Presbyteri participent de Introitibus Communeriarum, & habeant Interesse in illis, sequitur eis competere Jus administrandi, & exigendi redditionem rationis à Canonicis juxta tradita per *Vitalin. in Clement. 11. Qui num. 13.*, & *seqq. de etat.*, & *qualitat.* per regulam; Quod omnes tangit, de *Regul. Jur. in. 6. Cavaler. d. decis. 57. num. 6.* Quandoquidem prædicta procederent, quando Massa Communeriarum constituta esset de bonis propriis, & redditibus ipsorum Presbyterorum, quo casu ipsis competeret Jure proprio, sed cum in nostro casu hæc Massa fiat ex redditibus relictis Ecclesiæ, seu communeriarum, sequitur, quod Presbyteri percipiant tertiam partem non Jure proprio, sed Jure Ecclesiæ, adeoque audiendi non sunt de Presbyteri, prout respondit, *Rota decis. 4. coram Casar. de Grass. num. 13.* Unde credebam esse reddendam rationem Episcopo cum assistentia Deputatorum eligendum à Presbyteris Communeriarum, communicatis computis, quatenus peristos petantur.
- 15 Ad quartum: *Affirmativè.* Quia Canonicis assistit dispositio Juris communis, ut superius dixi; Nec non observantia duorum Sæculorum, quia semper soli Canonici Bona Communeriarum administrarunt.
- 16 Ad quintum: *Negativè.* Quia iidem Presbyteri Jure proprio, & independentem ab assensu Canonicorum ordinantur ad titulum ipsius Communeriarum, & non sunt meri Cappellani mercenariè conducti pro adimplendis oneribus Communeriarum.
- 17 Ad Sextum: *Negativè.* Quia non constat de tenuitate reddituum, tunc enim Beneficia, etiam quæ dantur in titulum collativum reduci possunt, quando concurrat tenuitas reddituum. *Lotter. de re Benefic. lib. 1. quest. 14. num. 19.*, & *21. Card. de Luca de Canonico. disc. 19. num. 9.*

& *11.*, *Mantic. decis. 114. num. 2.*, & *decis. 229. num. 3.*

Ad Septimum: *Servetur solitum.* Respondendum dicebam; Quia repugnat cuicumque Convenientiæ, sive legali, sive politicæ, quod ea, quæ diuturnum rerum Statum, cum Felici Gubernio habuerunt, subvertantur mutationibus, & novitatibus contra *Text. in L. minime ff. de Legibus Gonzal. in cap. cum consuetudinis 9. num. 2.*, & *3. de consuetudin.*

- 18 Et in *Balneoregien. Missæ Parochialis*, & *Conventualis 19. Augusti 1713.*, ubi cum in Diocesana Synodo Balneoregien. sub anno 1710. coacta, præceteris laudabiliter statutis pro Ecclesiastica disciplina custodiendis, sedulo injunctum fuerit, quod in Tabella onerum Missarum, primum describatur Missa Conventualis pro Benefactoribus, & Fundatoribus applicanda, non obstantibus tenuitate reddituum, atque consuetudine non applicandi, Parochialium verò Ecclesiarum Rectores quibuscumque Dominicis, aliisque festivis diebus, Sacrificium pro ovibus sibi ipsis creditis offerre debeant, etiam si congrua destituantur, quod si uberes fructus percipiant, singulis diebus Missam Parochialem applicare teneantur, Canonici Missas Parochiales, & Conventuales unanimi consensu offerre recusarunt, tum innixi asferta consuetudini, tum prætenfæ tenuitatis reddituum, tum quia onera hujusmodi in erectione minimè fuerunt imposita; Unde examinatis sequentibus dubiis in Sacra Congregatione.

- I. *An Canonici Ecclesiæ Cathedralis, & Parochialis Balneoregii teneantur applicare quotidie Missam Conventualem pro Fundatoribus, & Benefactoribus in casu &c. Et quatenus affirmativè.*
- II. *An singuli Canonici teneantur à die adepti Canonicatus satisfacere Missas Conventuales usque adhuc non applicatas, in casu &c.*
- III. *An Missa de Anniversario, quæ cantantur in Cboro in quatuor mensibus anni, diebus non impeditis, cedere debeant loco Missæ Conventualis, in casu &c. & quatenus negativè.*
- IV. *An Canonici teneantur celebrare, & applicare tam dictam Missam de Anniversario, quam Conventuales in casu &c.*
- V. *An ultra Missam Conventualem sit celebranda, & applicanda diebus Festivis Missæ Paro-*

Parochialis, à Canonici per Turnum, sive potius à Canonici Curatis in casu &c. Et quatenus affirmativè, vel à Curatis, vel à Canonici singulis per Turnum.

VI. An occurrente quòd prædicti duo Canonici Curati, vel alii Canonici celebrent Missam Conventualem per Turnum diebus Dominicis, ac Festivis de Præcepto, tunc teneatur per alium celebrari facere Missam Parochialem, in casu &c.

VII. An quatenus Missa Parochialis sit celebranda in diebus Festivis à Canonici Curatis in Parochia contrada Rhotæ sufficiat celebratio, & applicatio unius Missæ pro Populo, seu potius ambo Canonici Curati teneantur ad applicationem prædictæ Missæ.

VIII. An Canonici Curatus Ecclesiæ Parochialis contrada Civitæ, ubi residere tenentur exemptus à servitio Chori teneatur per Turnum cantare, & applicare in Cathedrali Missam Conventualem, & celebrare aliam Missam in Aurora, quæ celebratur per Turnum in dicta Ecclesia ab omnibus Canonici, tam diebus Festivis, quàm Ferialibus in casu &c. Et quatenus affirmativè in omnibus.

IX. An occurrente, quòd celebret per Turnum Missam Conventualem, sive aliam in Aurora diebus Festivis, de Præcepto, tunc teneatur per alium celebrari facere Missam Parochialem in Ecclesia Parochiali Civitæ, in casu &c.

Prodiit responsum; Ad I. & II. Affirmativè. Ad III. Negativè. Ad IV. Affirmativè; Ad V. Negativè quoad primam, & affirmativè quoad secundam partem; Ad VI. Affirmativè; Ad VII. Sufficere unicam celebrationem, & applicationem. Ad VIII. Negativè. Ad IX. Provisum in octavo. Et quidem optima ratione præcæteris ad primum Affirmativè, responsum fuisse dicebam, studens in hac causa apud eundem R. P. D. meum Petra, ex auctoritatibus, & rationibus superius allegatis num.

19 Ad Secundum Affirmativè, quia stantè prædicta obligatione celebrandi, & applicandi quotidie Missas Conventuales oritur onus singulis Canonici, ut quilibet teneatur à die adepti Canonici satisfacere Missas Conventuales, usque adhuc non applicatas, dum enim non satisfecerunt eorum propriæ obligationi, tenentur ex justitia refarcire, quòd omiserunt Pignattell. consult. 61. nu. 19. tom. 3.

Pars II.

20 Ad Tertium Negativè, quia sunt onera distincta, & diversa.

Ad Quartum Affirmativè; quia cum sint onera distincta, non valent cum unica Missa, utrique obligationi satisfacere; Passerin. de stat. Homin. tom. 2. quest. 187. art. 4. num. 991. Monacell. tom. 2. tit. 16. formul. 2. num. 20. Etsi Canonici habeat annexam curam Animarum, ultra Missam Conventualem, celebrare, & applicare debet diebus Festivis Missam Parochialem.

21 Ad Quintum; Negativè quoad primam, & affirmativè quoad secundam partem. Quia habentes curam Animarum tenentur pro suis ovibus sacrificium offerre juxta Tridentinum sess. 23. cap. 1. de reform. saltem diebus Festivis de Præcepto, sive Curati habeant integram congruam, sive illam non habeant obtenuitatem reddituum Parochialium. Monacell. tom. 1. p. 1. tit. 2. form. 2. num. 4.

Ad Sextum; Affirmativè; Quia si nequeant per se ipsos Missam Parochialem celebrare, & applicare ob impedimentum celebrationis Missæ Conventualis; utique teneretur per aliam hujusmodi obligationi Missæ Parochialis satisfacere ad tradita per Pasqualig. de Sacrific. nov. leg. quest. 854. num. 1.

22 Denique, & in Burgi Sancti Donini Missæ Conventualis 16. Maji 1716.; Ubi cum Clemens VIII. in ejus Bulla Erektionis Cathedralis Sancti Donini inter alias præscripserit legem, ut Vicarius obligatus sit canere, & dicere singulo die Missam Conventualem, per interesse, & adjuvare Divinis Officiis, cessante tamen impedimento curæ; Et cum in statutis Ecclesiæ ab ordinario approbatis decernatur Missam Conventualem in Festivis Primæ Classis celebrandam esse à dignitatibus, in reliquis Festivis, & diebus Dominicis, à Canonici, & in Festivis à Vicario perpetuo, eoque impedito vel à Sacrista, vel à Sacerdote deputato à chori Præfesto; Modernus Episcopus occasione S. Visitationis inveniens nullam fuisse factam Missæ Conventualis applicationem pro Benefactoribus, decrevit per Dignitates, Canonicos, & Vicarium dictam Missam applicari pro Benefactoribus, & pro illius distributione per solvi Julium unum à Thesaurario Capituli ex redditibus Mensæ Capitularis,

Y y

ris,

ris, qui super sunt, ordinariis oneribus dimissis; Nec non decrevit juxta Missalis rubricam in quatuor Temporibus, & vigiliis duas celebrari Missas Conventuales, & augeri distributionem quotidianam pro Missa ad rationem unius solidi tam pro quolibet Canonico, quam pro quolibet residente, & pecuniam sumendam esse, ex introitibus Mensæ Capitularis, qui supersunt; Quæ decreta cum exequi renuerint suprascripti Canonici; proposita fuerunt sequentia dubia.

- I. *An sit onus Capituli Ecclesie Cathedralis quotidiana applicatio Missæ Conventualis? in casu &c.*
- II. *An dignitates in solemnioribus festiuitatibus, Canonici in diebus festiuis, & Vicarius perpetuus in feriis teneantur applicare Missam Conventualem pro Benefactoribus ad formam Decreti Reverendissimi Episcopi in casu &c.*
- III. *An dignitatibus Canonicis, & Vicario perpetuo debita sit elemosyna unius julii pro qualibet Missa Conventuali ultra emolumenta Præbendarum, & Vicaria respectivè? in casu &c. Et quatenus affirmativè.*
- IV. *An dicta elemosyna pro Missa Conventuali Dignitatibus, Canonicis, & Vicario perpetuo solvenda sit ex redditibus capituli ad formam decreti Reverendissimi Episcopi in casu &c.*
- V. *An mandata relaxata contra Capitulum, & Canonicos pro elemosyna Missarum Conventualium celebratarum per Vicarium perpetuum, & consummata contra Canonicum Laurentium de Rubeis sustineatur, seu potius sit reintegrandus cum refectione damnorum, & interesse, in casu &c.*
- VI. *An diebus quatuor Temporum, & Vigiliarum, in quibus ex rubrica Missalis cantari debent duæ Missæ, Canonici debeant canere aliam Missam ad formam dictæ rubricæ ultra solitam Missam Conventualem? in casu &c. Et quatenus affirmativè.*
- VII. *An pro hujusmodi Missa celebranda ad formam dictæ rubricæ augeri debeant distributiones, tam Canonicis, quam Vicario perpetuo, & aliis Residentibus? in casu &c. Et quatenus affirmativè.*
- VIII. *An dictum augmentum sumi debeat ex redditibus Capituli ad formam Decreti Reverendissimi Episcopi, seu potius sit aliunde providendum per Episcopum? in casu &c. Et quatenus affirmativè, quoad secundam*

partem.

IX. *An Capitulum, seu Canonici teneantur ad celebrationem dictæ Missæ ad formam dictæ rubricæ, donec factum fuerit dictum augmentum in casu &c.*

Quibus Sacræ Congregationi placuit rescribere. Ad I. *Affirmativè*, Ad II. *Affirmativè*. Ad III. *Affirmativè per modum distributionis*. Ad IV. *Affirmativè*. Ad V. *quoad primam partem negativè, quoad secundam ad mentem*. Ad VI. *Affirmativè*. Ad VII. *Affirmativè*. Ad VIII. *Affirmativè quoad primam partem, & negativè, quoad secundam*. Ad XI. *Satis provisum*.

Et ita ego quoque (exceptis tertio, & quarto dubio) sentiebam, studens apud R.P.D. meum Ansdeum in hac causa, Et quidem ad primum affirmativè ex rationibus supra expositis num. 6.

Ad secundum *Affirmativè*. Quoniam in assignatione annuor. sc. 100. facta Vicario perpetuo pro ejus congrua ab Episcopo Linato de anno 1605. in executionem bullæ erectionis Cathedralis Clementis VIII. injunctum fuit eidem Vicario onus canendi, & dicendi singulo die Missam Conventualem, & omnia ea facere, & exequi, quæ Curatores d. Ecclesie confueverunt. Insuper condita fuerunt, quam plura statuta pro regulanda dictorum Officiorum celebratione confirmata, ab Episcopo Linato de anno 1611., publicata Capitulo, Vicario perpetuo, aliisque Beneficiatis in unum congregatis, & ab his acceptata etiam cum juramento, & usque nunc observata, in quibus onus Celebrationis Missæ Conventualis ita legitur distributum, nimirum quod Dignitates in solemnioribus Festiuitatibus, Canonici in diebus festiuis, Vicarius perpetuus in diebus ferialibus, & eo impedito Sacrista, sin minus alii Presbyteri residentes per Chori Præfectum designandi teneantur celebrare Missam Conventualem. Quæ distributio oneris Celebrationis Missæ Conventualis inter dignitates, Canonicos, & Vicarium perpetuum passim admittitur, dum tale onus inspectis S. Canonibus, & etiam praxi quam plurium Ecclesiarum non est necessario restrictum ad solos Canonicos, sed extendi potest ad omnes Beneficiatos Choro addictos, Fagnan. in cap. ut Ab-

bates

bates de atat., & qualit. n. 80., & seqq., & pluries resolvit eadem Sac. Congregatio apud Crispin. p. 2. §. 20. num. 36., & seqq. Garz. de benef. p. 3. cap. 2. n. 495.

Unde cum vigore hujusmodi statutorum, & consuetudinis hujus Ecclesiæ Dignitates, Canonici, & Vicarius perpetuus dicto ordine distributo teneantur celebrare Missam Conventualem, sequitur quod teneantur etiam illam applicare pro Benefactoribus. Quando enim injungi-
24 tur celebratio Missarum de jure intelligitur cum applicatione, etiam si non fuerit hoc expressum, quia quod de jure inest opus non est ut exprimatur, sed subintelligitur perinde ac si fuerit expressum, nisi expressa fuerit causa, quod non teneatur Sacrificium applicare, *Mantic. de tacit. lib. 1. tit. 25. n. 29., Pignattel. consul. 61. n. 13. tom. 3., Nicol. in scol. verb. Missa n. 34. §. Præterea*, & fuit resolutum à dicta Sac. Congregatione in Aretina applicationis Sacrificii 28. Aprilis 1629., & 8. Maji 1677. Non obstante consuetudine in contrarium per centum annos, & ultra, ut fuit resolutum in Tusculana 16. Novembris 1652. penes Crispin. *Visit. pastoral. p. 2. §. 20. n. 31.*

Ad Tertium respondendum dicebamur negativè. Patet ex supradictis, quod Dignitates, Canonici, & Vicarius perpetuus vigore statutorum, & consuetudinis hujus Ecclesiæ teneantur non solum ad celebrationem, sed etiam ad applicationem Missæ Conventualis ordine præmissis; Unde hodiernus Episcopus injungens eis applicationem Missæ Conventualis non imposuit eisdem novum onus, sed onus applicationis Missæ Conventualis, quod ab initio eis erat innotum, & ab ipsis per abusum non adimpletum, mandavit adimpleri, ac proinde non sunt ab Episcopo eisdem Dignitatibus, Canonici, & Vicario perpetuo assignanda nova emolumenta, & nova merces pro applicatione Missæ Conventualis, sed contenti esse debent de emolumentis, quæ sibi ab initio fuerunt constituta. *Rot. decis. 22. nu. 1. coram Mantic., & decis. 429. nu. 3. coram Ludovis. etiam si essent tenua. Fagnan. in cap. ut Abbates num. 82. & seq. de atat. & qualit. Monacel. in formul. to. 1. in append. ad Constit. sa. mc. Innocentii XII. num. 12.* Maximè respectu Vicarii perpetui, cui in
Pars II.

erectione Vicariæ, & in statutis Ecclesiæ injunctum fuit onus celebrandi, & consequenter etiam applicandi Missam Conventualem correspectivè non solum ad emolumentum sibi assignatum scut. 100., sed etiam ad alia emolumenta ab eo tamquam uno de choro etiam in absentia, & impedito ex cura Animarum percipienda.

Ad quartum *Provisum in tertio*; quia cum ex supradictis non sit solvenda præfata elemosyna, nec est deducenda ex redditibus Capituli.

Ad quintum *Negativè quoad primam, & Affirmativè quoad secundam partem*; Tum quia constat ex supradictis Capitulum, & Canonicos non teneri dare novum emolumentum, & novam mercedem Vicario perpetuo pro applicatione Missæ Conventualis, ad quam tenebatur ex vi dotationis Vicariæ, & ex vi statutorum, & consuetudinis supradictæ cum solis emolumentis ab initio ei assignatis. Tum
25 quia etiam omisso quod Capitulum ad hoc teneretur, tamen cum hoc esset debitum Capituli, & non singulorum de Capitulo non poterant dicta mandata consummari contra unum ex dictis Canonicis, sed debebant exequi contra bona ipsius Capituli. *Bart. in l. sicut ff. quod cuiusq. univers. nom. Rot. decis. 182. num. 2. & seq. coram Merlin.* Et consequenter Canonicus de Rubeis executatus pro prætenso debito Capituli est reintegrandus de omnibus damnis, & interesse. *Rot. decis. 220. num. 8. post Postb. de subbas.*

Ad sextum *Affirmativè*. Ita enim disponit Rubrica Missalis tertia in principio. *Crispin. de Visit. Pastor. par. 2. §. 20. num. 32. & seq.*, & fuit resolutum à dicta Sac. Congregatione in Aretina 11. Martii 1704.

Ad septimum *Affirmativè*. Quoniam hæc secunda Missa in quatuor Temporibus, & Vigiliis à die erectionis Cathedralis usque nunc, & sic per centum, & ultra annos non apparet umquam à Canonicis, & aliis Presbyteris residentibus cantata, ita ut obligatio eam canendi fuit de novo eis imposita ab Episcopo ad formam d. Rubricæ, adeoque justum fuit augere eis distributiones pro dicta Missa; aucto enim labore, augeri debet & præmium, *Rot. dec. 108. n. 2. & dec. 163. n. 1. cog.*

Merlin. ut sic præfati residentes dulcedine præmii hujus augmenti distributionum libentiùs celebrent dictam Missam, eique assistant; Distributiones enim quotidianæ singulis horis canonicis, adeoque etiam huic secundæ Missæ assignari debent, aliàs de facili chorum, & cultus Dei defereretur. *Garz. de benefc. par. 3. cap. 2. num. 487. & seqq. Barbos. ad Concil. sess. 21. cap. 3. nu. 14. & seq. Card. de Luc. ad Concil. disc. 15. num. 1.*

Ad octavum *Affirmativè* ex fructibus superexcrecentibus, seu superfluis Capituli ad formam decreti, vel majori quantitate juxta proportionem fructuum superexcrecentium; Ad sunt enim in hac Cathedrali fructus superflui, & superexcrecentes Capituli provenientes ex legatis, ut testatur Episcopus, & fateri videtur idem Capitulum, adeoque validè poterit Episcopus augmentum distributionum pro hac secunda Missa sumere ex hujusmodi redditibus superfluis. Si enim quando adsunt aliquæ horæ, quæ nullas distributiones habent, aut tenues, possunt eis assignari rationabiles distributiones detrahendo aliquam partem fructuum, etiam à præbendis, ut testatur *Barbos. ad Concil. cap. 3. sess. 21. num. 15.* à fortiori poterunt assignari huic Missæ, pro qua nullum fuit assignatum emolumentum, distributiones detrahendæ non à fructibus præbendarum, sed à fructibus superfluis Capituli, de quibus servientes etiam, qui non contulerint, participare possunt, juxta *Text. in cap. unic. de Cleric. non resid. in 6. Rot. dec. 720. n. 4. par. 3. rec.*

Ad nonum: *Satis provisum.*

Ex his igitur omnibus resolutionibus clarè apparet esse firmam, & constantem opinionem Sac. Congregationis Concilii, quòd Canonicis sive Cathedralis, sive Collegiatæ teneantur non solum ad celebrationem, verùm etiam ad applicationem Missæ Conventualis pro Fundatoribus, seu Benefactoribus. Hinc respondendo ad objecta superius in contrarium allata, ea nullatenus adversantur; Quoniam, quòd Fundator præfata Collegiatæ A. injungendo onus Missæ Conventualis Archidiacono, Canonicis, & Beneficiatis usus fuerit termino *cantent*, non verò celebrent; quòd redditus Canonicales sint tenues; quòd supradicti Archidia-

conus, Canonici, & Beneficiati nunquam applicaverint Missam Conventualem pro Fundatore, sunt reflexiones, quæ eximere non valent Canonicos ab applicatione dictæ Missæ Conventualis; ut non obstantibus his eisdem animadversionibus resolutum fuit ab eadem Sacra Congregatione Concilii in dicta *Camerinen. applicationis Missæ Conventualis 28. Junii 1704.*, & in dicta *Balneoregien. Missæ Parochialis, & Conventualis 19. Augusti 1713.*, & antecederet in *Forosempronien. celebrationis Missarum 7. Augusti 1683. pag. 250. lib. 33. Decret.*, & in *Feretrana 25. Septembris 1694. pag. 495. lib. 44.* in quibus demandata fuit dicta applicatio, non obstante consuetudine immemorabili, ac tenuitate præbendarum; ac non obstante, quòd in impositione oneris Missæ Conventualis Fundator usus fuerit termino *cantent*.

Quòd verò Fundator loquendo de Anniversariis voluerit eorum applicationem pro ejus anima; loquendo verò de Missa Conventuali, nec verbum quicquam dixerit de illius applicatione; ex hoc discretivo modo loquendi in casu præfenti argui non potest diversa voluntas ejusdem Fundatoris respectu utriusque oneris. Siquidem Fundator loquendo de Missa Conventuali, non expressit illius applicationem pro ejus anima; quia cum onus celebrationis, & applicationis Missæ Conventualis sit de jure annexum Cathedralitati, & Collegialitati, non erat necessarium quod id exprimeret; quod enim de jure inest, opus non est ut exprimat, sed subintelligitur, proinde ac si fuerit expressum. *Mantic. de tacit. lib. 1. tit. 25. num. 29. Pignattel. consult. 45. n. 24. tom. 3.*

ARGUMENTUM.

Imposito à Fundatore in limine fundationis onere Cappellano, quod celebret quotidie, an teneatur etiam quotidie applicare Missam pro ejus anima?

SUMMARIUM.

- I Quando à Fundatore injungitur Cappellano onus celebrandi Missam, censetur ei injun-